

Bijlage 1: De voorgeschiedenis: drie convenanten en de eerste raamovereenkomst

Het eerste **Convenant Verpakkingen** werd getekend op 6 juni 1991 en bevatte tal van vergaande verplichtingen voor de verpakkende industrie. Veel van deze verplichtingen werden niet of pas veel later dan afgesproken nageleefd, sommige zijn even nageleefd en daarna weer terug gedraaid. Niet nageleefd werden bijvoorbeeld de afspraken over (absolute) reductie van de hoeveelheid verpakkingen die in 1997 op de markt wordt gebracht (art. 4.3 en 4.4) en afspraken over de vervanging van éénmalige door meermalige verpakkingen (Bijlage I.C). Een ander voorbeeld is de afspraak om uiterlijk in het jaar 2000 in totaal 50% van de kunststof flessen en flacons zo hoogwaardig mogelijk te recyclen (art. 10.3.c.). De norm *"kon niet worden gehandhaafd"* door de Minister nadat tussentijds was gestart met heronderhandelingen.

Voor de eindstreep werd het eerste verpakkingenconvenant ingehaald door het **Convenant Verpakkingen II** van 1997. Toen diverse daarin overeengekomen hergebruikspercentages uiteindelijk in 2001 niet gehaald bleken te zijn, bleef ook dat zonder gevolg.

In het **Convenant Verpakkingen III** van 2002, dat met 150 pagina's op diverse punten een veel meer gedetailleerde en verdergaande aanpak leek in te houden dan de huidige Raamovereenkomst, werd de aandacht voor het eerst ook gericht op zwerfafval van verpakkingen. Wat dat betreft verplichtte het verpakkende bedrijfsleven zich ertoe om de hoeveelheid zwerfafval van blikjes en flesjes met 80% terug te dringen. Indien voor 1 januari 2005 dat zwerfafval niet reeds met 2/3 zou zijn verminderd, zou de Staatssecretaris op 1 januari 2006 statiegeld invoeren voor flesjes en blikjes. Deze normen werden door het bedrijfsleven niet gehaald, maar ook deze niet-naleving bleef zonder gevolg. Het statiegeld op blikjes en flesjes werd niet ingevoerd.

Wel werd er in het Besluit beheer verpakkingen papier en karton van 24 maart 2005 (hierna: Verpakkingenbesluit) per 1 januari 2006 een drietal specifieke kunststofnormen opgenomen:

- a. van de kunststof drankenverpakkingen (>50 cl) moest ten minste 95% gescheiden worden ingenomen en als materiaal worden hergebruikt;
- b. van de kunststof drankenverpakkingen van 50 cl of minder moest ten minste 55% gescheiden worden ingenomen en als materiaal worden hergebruikt;
- c. van de overige kunststofverpakkingen moest ten minste 45% nuttig worden toegepast en ten minste 27% als materiaal worden hergebruikt.

Deze normen werden echter niet nageleefd, noch afgedwongen. De Staatssecretaris nam genoegen met een algemeen plan van aanpak en verleende in september 2006 een ontheffing, maar de Raad van State vernietigde die beslissing. In plaats van de norm alsnog af te dwingen, besloot de Minister het probleem letterlijk weg te schrijven: de norm werd geschrapt.

Vervolgens werden bij de **Raamovereenkomst 2008 - 2012** van 27 juli 2007 afspraken gemaakt voor de periode van 2008 tot en met 2012. Deze afspraken betroffen vooral de financiering van maatregelen gericht op afvalinzameling en zwerfafval (m.b.v. een ingevoerde verpakkingenbelasting) en doelstellingen m.b.t. de recycling van kunststof verpakkingsafval. Voor deze kunststofrecycling werden algemene normen overeengekomen van 38% kunststofhergebruik in 2009, oplopend tot 42% in 2012. Met ingang van 1 oktober 2010 werden de specifieke normen van 2006 daadwerkelijk in het Verpakkingenbesluit geschrapt en vervangen door voornoemde algemene normen.

De in Convenant Verpakkingen III opgenomen verplichting van meermalig gebruik van frisdrank- en waterflessen (Protocol Producthergebruik, art. 3) werd afgeschaft en wat betreft overige doelstellingen werd verder verwezen naar het nieuwe Verpakkingenbesluit (Raamovereenkomst, art. 12).

Bijlage 2: Een illustratieve bespreking van afzonderlijke wanprestaties

In 2014 en 2015 heeft ondergetekende Legal Opinions uitgebracht, over de status van de Raamovereenkomst Verpakkingen (2013 – 2022), de uitvoering en de rechtsgevolgen van mogelijke niet-nakoming.

Al in de Legal Opinions van 2014 en 2015 werd geconstateerd dat de afspraken rond de mogelijke afschaffing van statiegeld op grote PET-flessen door het bedrijfsleven niet volledig werden nageleefd. Ook bleken de *'hoogst haalbare doelen'* niet overeenkomstig de afspraken te zijn geformuleerd en vastgelegd.

Toen de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu medio 2014 en 2015 constateerde dat de statiegeldafspraken inderdaad niet waren nagekomen, besloot zij op 18 juni 2015 statiegeld op grote PET-flessen niet vrij te geven. Bij brief van 12 juli 2016 (Bijlage 1 blg-777935) stelde de Staatssecretaris dat het **statiegeld-artikel van de Raamovereenkomst was vervallen**.

Ondertussen had de Tweede Kamer ook al eind 2014 bij aangenomen motie nr. 173 omtrent de hoogst haalbare doelen geconcludeerd: *"Constaterende dat de datum van 2013 niet is gehaald. Constaterende dat de sector uitstel heeft gekregen tot eind 2014. Spreekt uit dat indien de hoogst haalbare doelen er niet voor medio 2015 zijn geformuleerd dit wordt gezien als **breuk van de Raamovereenkomst.**"*

Bij uitspraak van 14 september 2017 heeft de Voorzitter van de Raad van State (201701376/2) omtrent glasrecycling geconstateerd: *"Niet in geschil is dat (...) **in de jaren 2013 tot en met 2015 niet aan de hergebruiksnorm voor glas van 90% is voldaan**. Verder staat in het Actieplan (...) als verwachte resultaat voor 2016 een percentage van **84** en voor 2017 een percentage van **86.**"*

Voorts hebben ILT en Staatssecretaris geconstateerd dat **in de jaren 2013 en 2014 de hergebruiksnormen voor hout niet zijn nageleefd**. In 2013 bleef men steken op 22% (norm: 27%); in 2014 was dat 25% (norm: 29%). Daarna zou de norm wel gehaald zijn, maar dat kon slechts door de definitie van houtrecycling aan te passen. Door reparabele houten pallets voortaan meteen als afval te bestempelen, kon de reparatie als recycling worden geteld.

Bij brief van 21 april 2015 en 12 juli 2016 heeft de Staatssecretaris de Kamer geïnformeerd over de voortgang van de zogenaamde brancheverduurzamingsplannen. Zij constateerde daarbij dat eind 2015 **een belangrijk deel van de in Nederland gehanteerde verpakkingen nog steeds niet was gereguleerd door een erkend brancheverduurzamingsplan**. De Staatssecretaris stelde dat het zou gaan om 25% van de verpakkingen *qua gewicht*. **Tegelijk werd ten onrechte gesuggereerd dat de branches die wél een plan hadden ingediend, daarmee hun**

verpakkingen voor 100% dekten (Bijlage 3). Illustratief is het FNLI/CBL/NVG-plan: voor glazen verpakkingen hebben zij geen enkel doel geformuleerd; voor metalen is alleen een doel tot vermindering van aluminium velletjes in bijvoorbeeld yoghurtverpakkingen.

Tot heden heeft er – voor zover bekend- geen kwantificering plaatsgevonden. Aldus is **het volstrekt onduidelijk óf de brancheverduurzamingsplannen een verbetering inhouden ten opzichte van autonome ontwikkelingen, om welke tonnages het gaat en welke waarborgen er zijn dat er geen stappen achteruit worden gezet.**

In de Raamovereenkomst is afgesproken: *“Partijen kunnen elkaar over en weer houden aan tijdige uitvoering van de verplichtingen (...)”* en *“Alle verplichtingen waarvoor dit relevant is, worden opgenomen in het Besluit en kunnen door de Inspectie voor Leefomgeving en Transport (...) worden gehandhaafd.”*

Helaas blijkt de praktijk niet dienovereenkomstig te zijn verlopen. Zo heeft de ILT de hergebruiksnormen voor hout, ondanks aanleiding van de overtredingen van 2013 en 2014, niet gehandhaafd. Ook de hergebruiksnormen voor glas zijn **niet gehandhaafd**. Terwijl de glasnorm in de periode 2011 – 2017 in geen enkel jaar door de producenten en importeurs (verenigd in Nedvang/Afvalfonds) is nageleefd, heeft de ILT niet verder willen gaan dan een ‘*waarschuwing*’ (2014) en ‘*een manende waarschuwing*’ (2016). Dergelijke **waarschuwingen kwalificeren niet als bestuursrechtelijke handhaving** in de zin van de Algemene wet bestuursrecht en geldende jurisprudentie van de Raad van State.

Ook blijken niet alle afspraken tijdig te zijn bestendigd in het Verpakkingenbesluit:

1. Al in 2011 constateerde het Ministerie dat de handhaving van de hergebruiksnorm collectief (via het Afvalfonds) zou moeten plaatsvinden. Pas per 25 januari 2013 is het Verpakkingenbesluit daartoe gewijzigd. Als gevolg daarvan konden **de normen over de jaren 2012 en 2013 niet collectief worden gehandhaafd**.
2. De wijze van verslaglegging en meting is pas 31 mei 2014 vastgelegd in de *Regeling formulier verslaglegging verpakkingen*. Deze **verslagleggingsregels hebben aldus geen gelding gehad voor de jaren 2013 en 2014**.
3. In 2014 zou 44% van de kunststof- en 29% van de houten verpakkingen moeten worden hergebruikt. Die **normen van 2014 zijn echter nooit in het Verpakkingenbesluit opgenomen** (2014: kunststof 38%; hout 25%). Pas per 1 januari 2015 werden de nieuwe normen opgenomen voor de jaren 2015 – 2021. Nog reparabel: de norm van 2022 is opmerkelijk genoeg nog niet in het besluit opgenomen.

Daar waar de jaren 2012 – 2014 op dit moment mogelijk minder relevant geacht worden, is het van belang om op te merken dat een belangrijk deel van de afspraken nog steeds niet zijn weg naar het Verpakkingenbesluit heeft gevonden.

Tot heden zijn eigenlijk alleen de kale hergebruikpercentages van kunststoffen en houten verpakkingen in het Verpakkingenbesluit vastgelegd en is er bijvoorbeeld in de Regeling formulier verslaglegging verpakkingen vastgelegd dat de weegbrug van de 'recycler' als meetpunt voor hergebruik zou gelden.

Misschien is echter nog wel het meest opvallend dat de kernelementen van de Raamovereenkomst en de bedoelingen die de Tweede Kamer heeft uitgesproken rond het begrip 'circulaire economie' nergens in de regelgeving zijn opgenomen. Zo **komen** in het Verpakkingenbesluit en de Regeling formulier verslaglegging verpakkingen **de volgende essentiële begrippen in het geheel niet voor:**

- 'kwaliteit',
- 'zo hoogwaardig mogelijk hergebruik',
- 'daadwerkelijke inzet voor hergebruik',
- 'verontreiniging',
- 'sorteerverliezen',
- 'opwerkverliezen',
- 'aanhangend vocht en vuil',
- 'DKR-normen',
- 'de hoogst haalbare doelen',
- 'brancheverduurzamingsplannen'.

Dit klemmt des te meer daar waar:

1. uit rapporten van de ILT en Wob-verzoeken daaromtrent is gebleken dat **de ILT** bijvoorbeeld vervolgens **lange tijd in dubio is geweest** of het begrip 'zo hoogwaardig mogelijk hergebruik' nu wel of niet moest worden toegepast;
2. inmiddels meer en meer blijkt dat het kwantitatieve systeem van de inzameling van huishoudelijke kunststof verpakkingen (Plastic Heroes) bij gebrek aan kwalitatieve waarborgen 'tegen zijn grenzen oploopt'. Een belangrijk deel blijkt daardoor **te worden gedowncycled tot mix- en foliestromen zonder marktwaarde of zelfs met een (fors) negatieve waarde.**

Wel zijn met de Raamovereenkomst gerealiseerd:

- dat huishoudelijke drankenkartons thans worden ingezameld; en
- dat de Plastic Heroes landelijke toepassing hebben gekregen, met een vergoeding voor gemeenten.

Voorafgaand aan de Raamovereenkomst bestond er echter al een kunststofnorm van 38%.

En ook kan worden gesteld dat de vergoeding voor gemeenten ook zonder Raamovereenkomst vast wel door partijen zou zijn vastgelegd. De winst van de Raamovereenkomst is dan ook niet gelijk aan het systeem van Plastic Heroes, maar grosso modo gelijk aan het percentage van de kunststof verpakkingen dat is opgehaald en gesorteerd boven de 38% (kortom, **de toename van laagwaardige recycling van plastics met 12%** (vóór aftrek van vocht en verontreiniging en opwerkverliezen). De oprichting van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken kan worden benoemd, maar de waarde van het KIDV is onbekend – zeker nu Rijksoverheid en gemeenten ook nog eens uit het bestuur zijn gestapt.

Het is echter tegelijk belangrijk om zich te realiseren **dat de afspraken door het bedrijfsleven steeds als een ‘integraal pakket’ zijn benoemd**, dat volledig zou samenhangen.

In die zin is het des te opmerkelijker dat het bedrijfsleven zelf **tal van afspraken niet is nagekomen**, zoals:

1. de statiegeldafspraken, zoals **PVC-uitbanning** (artikel 11; artikel 3 lid 5);
2. **plasticinzameling bij sportaccommodaties** (artikel 10 lid 5);
3. het betalen van een zwerfafvalvergoeding van jaarlijks € 20 mln *“door gemeenten te bepalen en achteraf jaarlijks te verantwoorden”*; in plaats van dit gewoon uit te betalen, heeft het Afvalfonds gekozen voor tal van voorwaarden, waardoor in de jaren 2013 – 2015 een bedrag van bijna **€ 14 mln niet aan gemeenten is uitbetaald** van het totaal van € 60 mln aan zwerfafvalvergoeding
4. uiterlijk in 2013 **de hoogst haalbare doelen formuleren** voor 2018, w.o. een verduurzamingsagenda met **concrete en afrekenbare doelen** (artikel 3 en artikel 4);
5. **materiaalreductie van kunststof verpakkingen** vanaf 1 januari 2013 (artikel 3 lid 5);
6. **verminderen van kunststofwikkels** om geadresseerd drukwerk (artikel 3 lid 5);
7. **verlagen milieudruk van metalen verpakkingen** (artikel 3 lid 5);

Wanneer hier bovendien bij wordt opgeteld dat de zogenaamde ‘essentiële eisen’ (b.v. verpakkingenminimalisatie en recyclebaarheid) al zeker sinds 2006 een dode letter zijn in het Verpakkingenbesluit en niet door de ILT worden gehandhaafd, dan is het beeld voldoende geschetst.

De aanpak van verpakkingen is niet in overeenstemming met de ambities

De ambitie van de vorige regering op het thema '*circulaire economie*' is zéér hoog gelegd. Het doel is 50% minder grondstoffen in 2030 en zelfs een geheel afvalloze wereld in 2050. Voor zover kan worden nagegaan, wordt deze ambitie door het kabinet Rutte III voortgezet.

Opmerkelijk is dat de politieke uitwerking van ideeën over de circulaire economie vaak beperkt lijkt te blijven tot het gebruik van verpakkingen (ipv tot alle producten), terwijl het ontwerp van verpakkingen dan juist weer niet wordt gereguleerd.

Wanneer men zich, zoals veel deskundigen, realiseert dat de verwezenlijking van een circulaire economie een maatschappelijke opgave is die waarschijnlijk zelfs complexer is dan bijvoorbeeld het klimaatprobleem, dan is duidelijk dat men er met alleen het formuleren van een ambitie niet komt.

Ook is in de recente jaren steeds meer duidelijk geworden dat een werkelijk circulaire economie volstrekt iets anders is dan alleen '*een maatschappij waar afvalstoffen gescheiden worden ingezameld*' en dat ook '*inzamelpercentages van bijvoorbeeld 50% - 90%*' de circulaire economie nog niet dichterbij brengen. De huidige verontreinigingen in gesorteerde afvalstoffen zijn zodanig, er zijn zo veel hybride/niet-recyclebare verpakkingen en de omloopsnelheid en –verliezen zijn zo hoog/groot, dat er nog allerminst een circulaire economie in zicht is.

De **thans bij de Raamovereenkomst genoemde DKR-normen blijken geen waarborg te zijn:** zo bevat bijvoorbeeld de voor PET gehanteerde DKR-norm (90/10) veel te veel verontreiniging om hier flessen of andere foodgrade-verpakkingen van te maken.

Voor een werkelijk circulaire economie zijn 'hoogwaardige kwaliteit' en 'eenduidigheid' essentieel, o.a. tot uiting komend in:

- eenduidig ontwerp van producten (b.v. verbod op hybrides zoals PET/PE-schaaltjes);
- hoogwaardige, zuivere recycling (b.v. bottle-to-bottle of upcycling);
- zo gesloten mogelijke kringlopen met recyclingpercentages (b.v. 95% of meer).

In de huidige regelgeving blijken **deze elementen echter niet te zijn gedefinieerd en daarmee dus ook niet te zijn geborgd.** De ILT is wat betreft handhaving dus met handen en voeten gebonden aan het feit dat **het tot heden slechts gaat om een kwantitatief systeem.**

Bovendien **ontbreekt iedere prikkel om individuele producenten verantwoordelijk te houden** voor de door hen gemaakte keuzes. De huidige **afvalstoffenbeheersbijdragen**, die hoofdzakelijk of uitsluitend gebaseerd zijn op gehanteerd gewicht, **zijn niet zo'n prikkel.**

Wanneer er dan ook nog een **(te) grote mate van terughoudendheid is bij de wetgever om Warenwet-voorschriften te geven** m.b.t. sommige verpakkingen, dan is duidelijk dat er voor de producent van maatschappelijk onwenselijke verpakkingen er geen enkele dringende reden zou behoeven te bestaan om zijn werkwijze te wijzigen.

Anders gezegd, **het idee van 'laissez-faire' heeft tot een zeer onwenselijk geheel van 'freeriders' geleid, met eigenlijk gewoon een voortzetting van de aloude lineaire economie.**

Als prangend voorbeeld kan hierbij worden gegeven het idee van de *'brancheverduurzamingsplannen'*. In 2016 heeft de Staatssecretaris geopperd dat deze in regelgeving zouden worden vastgelegd. Dat is tot heden niet gebeurd. De huidige stand van zaken is dat brancheverduurzamingsplannen aldus vooralsnog een volstrekt vrijblijvende aangelegenheid blijven.

Het huidige idee van *"sturing op (jaar)doelen in plaats van op middelen"* brengt bovendien een belangrijk onvoorzien probleem met zich mee. **De monitoring** van de vraag of doelen zijn gehaald of niet, **is namelijk administratief zeer belastend.** Maar ook **kan de vraag pas vroegst in de loop van het erop volgende jaar worden beantwoord.**

Fictief voorbeeld mbt bv het jaar 2015

De monitoringscijfers van Nedvang/Afvalfonds van 2015 zijn in juli 2016 gereed. De ILT toetst in het najaar van 2016 en schrikt: de hergebruiksnormen zijn niet nageleefd en de monitoring is niet op orde.

De ILT stelt vragen aan Nedvang/Afvalfonds. Er zijn tal van onduidelijkheden. Vroegst december 2016 of januari 2017 kan de ILT een rapportage uitbrengen.

Het jaar 2017 is dan al ingegaan, wat betekent dat bestuursrechtelijke handhaving over (ondeelbare verslagleggingsjaar) 2017 niet meer kan plaatsvinden. Het gevolg is dat 2015, 2016 en 2017 wat betreft handhaving verloren jaren zijn.

De gang van zaken brengt mee dat pas ten aanzien van het jaar 2018 handhaving kan worden bewerkstelligd middels een voldoende afschrikwekkende dwangsom.

Of die dwangsom heeft gewerkt, kan pas medio/eind 2019 worden getoetst. Als de dwangsom een onvoldoende effectieve prikkel blijkt te zijn, dan moet de ILT heel snel zijn om voor het jaar 2020 een zwaarder dwangsombesluit te nemen. Medio 2022 blijkt die prikkel een zwaar genoeg dreiging te hebben betekend: men blijkt in 2020 de norm te hebben gehaald.

In het glas-dossier is dit helder tot uiting gekomen. In de periode 2011 – 2017 heeft de sector geen enkel jaar de geldende norm nageleefd. Medio 2019 gaat de ILT bepalen of de *'manende waarschuwing'*, waaraan geen enkele dwangsom gekoppeld was, heeft *'gewerkt'*. Ondertussen heeft de Raad van State de ILT in het ongelijk gesteld: ten aanzien van 2016 en 2017 had een dwangsombesluit moeten worden genomen. Toen de Raad van State tot die uitspraak kwam (27 december 2017), was het echter al te laat. De jaren 2016 en 2017 waren inmiddels voorbij.

Bijlage 3: Brancheverduurzamingsplannen

Branche	Datum plan	Tonnage verpakkingsmateriaal (statistieken 2017)	BVP
Groeten Fruit Huis	Juli 2015	42 kton (81%) papier en karton; 9 kton (17%) kunststof	Ja
Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI), Bureau Levensmiddelenhandel (CBL), Nederlandse Voedingsindustrie Gezelschapsdieren (NVG)	Juli 2015	413 kton (37%) papier en karton; 362 kton (33%) glas; 229 kton (21%) kunststof; 90 kton (8%) metaal	Ja
Nederlandse vereniging Frisdranken, Waters en Sappen (FWS)	Juli 2015	Aandeel gewicht in totaalcijfers van 'levensmiddelen'	Ja
Thuiswinkel.org	Juli 2015	20 kton (80%) papier en karton; 5 kton (20%) kunststof (schatting KIDV)	Ja
Koninklijke Vereniging van Nederlandse Wijnhandelaren (KVNW)	December 2015	73 kton (82%) glas; 12 kton (14%) papier en karton	Ja
Nederlandse Cosmetics Vereniging (NCV), Nederlandse Vereniging Zeepfabrikanten (NVZ)	December 2015	16 kton (41%) kunststof; 16 kton (41%) papier en karton; 3,5 kton (9%) glas	Ja
Biosimilars en generieke geneesmiddelenindustrie Nederland (Bogin), Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen Nederland (Nefarma), Fabrikanten en Importeurs van Zelfzorggeneesmiddelen (Neprofarm), Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering van de Pharmacie (KNMP)	Juli 2016	8,5 kton (53%) papier en karton; 4,4 kton (27%) kunststof; 2,3 kton (14%) glas	Ja
Ondernemersorganisatie voor de technologische industrie (FME)	December 2016	46 kton (63%) papier en karton; 12 kton (16%) kunststof; 11 kton (15%) hout	Ja
Vereniging van Winkelketens in de Doe Het Zelf branche (VWDHZ)	December 2016	4,4 kton (53%) papier en karton; 2,4 kton (30%) hout; 1,2 kton (15%) kunststof	Ja
Koninklijke CBM, branchevereniging voor interieurbouw en meubelindustrie	December 2016	1,6 kton (78%) papier en karton; 0,5 kton (21%) kunststof	Ja
Vlehan, Nederland ICT, FIAR-CE, brancheorganisaties in de elektronicebranche	December 2016	36 kton (76%) papier en karton; 7 kton (15%) kunststof; 0,4 kton (8%) hout	Ja
Spirits NL, branchevereniging van importeurs en producenten van gedestilleerde dranken in Nederland	Maart 2017	56 kton (89%) glas; 4,7 kton (7%) papier en karton	Ja

Tuinbranche Nederland, brancheorganisatie voor de gehele tuinketen	Maart 2017	20,5 kton (83%) papier en karton; 2,5 kton (14%) kunststof	Ja
Verf- en drukindustrie, vertegenwoordigd door brancheorganisatie VVVF	Februari 2017 (HHD door KIDV)	18,5 kton (10%) papier, (18%) kunststof en (72%) metaal	Vanuit KIDV
Chemiebranche, vertegenwoordigd door Vereniging van de Nederlandse Chemie Industrie (VNCI)	Februari 2017 (HHD door KIDV)	3,7 kton (46%) papier, (48%) kunststof en (6%) metaal	Vanuit KIDV
Groothandelsbranche, vertegenwoordigd door het Nederlandse Verbond van de Groothandel (NVG)	Februari 2017 (HHD door KIDV)	39,6 kton (77%) papier, (7%) glas, (12%) kunststof, (2%) metaal en (2%) hout	Vanuit KIDV
Horeca- en foodservicebranche, vertegenwoordigd door Koninklijke Horeca Nederland	Februari 2017 (HHD door KIDV)	26,3 kton (41%) papier, (43%) glas, (14%) kunststof, (2%) metaal	Vanuit KIDV
Medische hulpmiddelenbranche, vertegenwoordigd door brancheorganisatie Diagned, Firevaned en Nefemed	Februari 2017 (HHD door KIDV)	3,1 kton (66%) papier, (8%) glas, (25%) kunststof en (1%) metaal	Vanuit KIDV
Modebranche, vertegenwoordigd door Modint	Februari 2017 (HHD door KIDV)	32,5 kton, (83%) papier, (15%) kunststof, (1%) metaal en (1%) hout	Vanuit KIDV
Automotivebranche, vertegenwoordigd door RAI vereniging en BOVAG	Februari 2017 (HHD door KIDV)	9 kton (73%) papier, (12%) kunststof, (9%) metaal en (6%) hout	Vanuit KIDV
Detailbranche, vertegenwoordigd door de Raad Nederlandse Detailhandel	Februari 2017 (HHD door KIDV)	53,5 kton (84 %) papier, (1%) glas, (14%) kunststof en (1%) hout	Vanuit KIDV
Bouwtoeleveringsbranche, vertegenwoordigd door het Nederlands Verbond Toelevering Bouw (NVTB)	Februari 2017 (HHD door KIDV)	2 kton (100%) kunststof	Vanuit KIDV

Hoogst haalbare doelen van branches met plan

Hoogst haalbare doelen uit het brancheverduurzamingsplan van GroentenFruit Huis (juli 2015)

	Hoogst haalbaar doel	Thema	Materiaal
1	80 miljoen roulaties van meermalige 3 cm klapkratten uitmondend in de reductie van 2,1 miljoen transportkilometers (en per roulatie van de klapkrat 27% minder vierkante meters).	Reuse	Kunststof
2	Vervanging van 10% van de bananen dozen door speciale meermalige bananenklapkrat in 2018 indien onderzoek uitwijst dat hiermee milieuwinst te behalen valt.	Reuse	Papier en karton
3	Vermindering van 10% kunststofvolume door gebruik van lichtere folies.	Reduce	Kunststof
4	Vermindering met 15% kunststofmateriaal bij omschakeling naar flowpackfolies of kartonnen schalen of andere alternatieven bij de consumentenverpakking.	Reduce	Kunststof
5	Verlenging houdbaarheid/vermindering productuitval bij tomaten en paprika's door het toepassen van geperforeerde MA en PLA folies.	Reduce	

Hoogst haalbare doelen uit het brancheverduurzamingsplan van FNLI, in samenwerking met CBL en NVG (juli 2015)

	Hoogst haalbaar doel	Thema	Materiaal
1	Gemiddeld is op brancheniveau minimaal 80% van het papier/karton gebruikt voor primaire verpakkingen bestemd voor de Nederlandse markt FSC, PEFC of gelijkwaardig gecertificeerd of het papier/karton gebruikt voor primaire verpakkingen bestemd voor de Nederlandse markt bestaat op brancheniveau voor gemiddeld minimaal 80% uit gerecycled papier/karton.	Renew/ recycle	Papier en karton
2	De toegepaste hoeveelheid aluminium in 'lids' wordt met gemiddeld 15% verminderd, voor zover niet strijdig met de opgenomen uitgangspunten.	Reduce	Metaal
3	De op de Nederlandse markt gebrachte PET-bakjes en -schalen bevatten gemiddeld minimaal 20% r-PET.	Recycle	Kunststof
4	Gewichtsreductie kunststof: kunststof bekens (met aluminium lid) met 15%; kunststof flessen met 10%, voor zover niet strijdig met de opgenomen uitgangspunten.	Reduce	Kunststof
5	Het vergroten van het aandeel mono-materialen per product-verpakkingscombinatie, wanneer dit niet strijdig is met de opgenomen uitgangspunten en alleen wanneer dit leidt tot de verlaging van de milieudruk van de gehele product-verpakkingscombinatie en betere recyclebaarheid.	Recycle	algemeen
6	Gemiddeld heeft 80% van de op de markt gebrachte producten bestemd voor de Nederlandse markt een recyclingslogo.	Recycle	Algemeen
7	Krimp en rekfolies zijn op brancheniveau zo veel mogelijk transparant en onbedrukt voor een zo optimaal mogelijke wijze van recycling.	Recycle	Kunststof
8	Gemiddeld is op brancheniveau minimaal 80% van het papier/karton gebruikt voor secundaire/tertiaire verpakkingen bestemd voor de Nederlandse markt FSC, PEFC, of gelijkwaardig gecertificeerd of het papier/karton gebruikt voor secundaire/tertiaire verpakkingen bestemd voor de Nederlandse markt bestaat op brancheniveau voor gemiddeld minimaal 80% uit gerecycled papier/karton.	Renew/ recycle	Papier en karton

Hoogst haalbare doelen uit het brancheverduurzamingsplan van de Nederlandse vereniging Frisdranken, Waters en Sappen (juli 2015)

	Hoogst haalbaar doel	Thema	Materiaal
1	Het gemiddelde doel r-pet in grote flessen in 2018 is gesteld op 37%. De achterblijvers krijgen in dit plan als minimaal doel in 2018 28% r-PET in grote PET flessen.	Recycle	Kunststof
2	Het minimale doel voor r-PET in kleine flessen is gesteld op 23% en het branchegemiddelde op 32%.	Recycle	Kunststof

Hoogst haalbare doelen uit het brancheverduurzamingsplan van Thuiswinkel.org (juli 2015)

	Hoogst haalbaar doel	Thema	Materiaal
1	Gebruik van 100% FSC materiaal en/of recycled materiaal.	Renew/ recycle	Papier en karton
2	Van het plastic gebruikt voor verzendmateriaal bestaat maximaal 90% uit virgin petrobased LDPE.	Renew	Kunststof
3	Reductie van de materiaaldikte van 70mu naar 60mu of 50mu voor 70% van de plastic verzendmaterialen.	Reduce	Kunststof
4	100% van het papieren opvulmateriaal is FSC materiaal en/ of recycled materiaal.	Renew/ recycle	Papier en karton
5	100% van de consumenten worden door webwinkels geïnformeerd over de wijze waarop verpakkingen moeten worden gescheiden.	Recycle	weggooiwijzer

Hoogst haalbare doelen uit het brancheverduurzamingsplan van de KVNW (december 2015)

	Hoogst haalbaar doel	Thema	Materiaal
1	De inrichting en vormgeving van ketenverantwoordelijkheid als onderdeel van het keurmerk KVNW Register Wijnhandelaar. Alleen met inzet van deze instrumenten kan de productverpakkingscombinatie worden beïnvloed van de in het buitenland gebottelde wijn. Concreet worden de volgende zaken gerealiseerd: - Standaard inkoopvoorwaarden (met daarin aandacht voor milieuaspecten) - Letter of Engagement (met daarin aandacht voor milieuaspecten) - Stimuleren van (internationaal) onderzoek naar nieuwe manieren van verpakken (innovatief) - De KVNW neemt zich voor om via internationale zusterorganisaties inzichtelijk te maken bij welke producenten de in Nederland op de markt gebrachte flessen vandaan komen. Vervolgens kan worden bezien of het mogelijk is om overstijgende doelstellingen te formuleren.		
2	Autonome daling laat zien dat het gemiddelde glasgewicht in 2019 naar verwachting 510 gram per liter wijn zal zijn. De KVNW stelt zichzelf ten doel om te streven naar een gemiddeld glasgewicht 494 gram per liter in 2019.	Reduce	glas

Hoogst haalbare doelen uit het brancheverduurzamingsplan van NCV en NVZ (december 2015)

	Hoogst haalbaar doel	Thema	Materiaal
1	De branche plaatst het thema duurzaam verpakken hoog en blijvend op de agenda.		
2	Eind 2017 is minimaal 50% van de NVZ-leden lid van het A.I.S.E. 'Charter for Sustainable Cleaning' (of een gelijkwaardig charter, certificeringsschema of andersoortig initiatief).		
3	De branche streeft er naar om verpakkingen circulair te maken en daarom het aandeel gerecycled materiaal in verpakkingen te verhogen (concrete invulling wordt gegeven door de doelen 5, 7 en 8).	Recycle	
4	De branche streeft er naar om verpakkingen circulair te maken en daarom de recyclebaarheid van verpakkingen te verbeteren (concrete invulling wordt gegeven door de doelen 6 en 10).	Recycle	
5	Kunststof flessen: Eind 2017 past 50% van de leden gerecycled kunststof toe in kunststof verpakkingen.	Recycle	Kunststof
6	Kunststof verpakkingen: Toename van toepassing van monomaterialen, voornamelijk voor kunststof flessen.	Recycle	Kunststof
7	(Primaire) Papieren/kartonnen verpakkingen: Eind 2017 is minimaal 80% van het papier/karton van primaire verpakkingen in de branche FSC of gelijkwaardig gecertificeerd of bestaat uit gerecyclede vezels.	Renew/ recycle	Papier en karton
8	(Secundaire) Papieren/kartonnen verpakkingen: Gemiddeld is minimaal 90% van het papier/karton gebruikt voor de secundaire/tertiaire verpakkingen FSC of gelijkwaardig gecertificeerd of bestaat uit gerecyclede vezels.	Renew/ recycle	Papier en karton
9	Kunststof flessen, kunststof dispensers, (primaire) papieren/kartonnen verpakkingen: <i>Toename mate van compactering.</i>	Reduce	
10	Secundaire en tertiaire verpakking: Stimuleren van uniformering rekfolies.	Recycle	kunststof

Hoogst haalbare doelen uit het brancheverduurzamingsplan van Bogin, Nefarma, Nefrofarm en KNMP (juli 2016)

	Hoogst haalbaar doel	Thema	Materiaal
1	Minimaal 50% van de tabletten voor het Geneesmiddelen Distributie Systemen (GDS) in grote glazen potten (bulkverpakkingen) worden verpakt, in plaats van in (doordruk)blisterverpakkingen van kunststof en aluminium. Het gaat hier om tabletten die uit oogpunt van kwaliteit zowel in blister als in pot kunnen worden geleverd.	Reduce	Kunststof blisters
2	Eind 2018 is het herverpakken en het leveren van deeldozen met minstens 50% verminderd en wordt minimaal 70% van de geneesmiddelen in optimale verpakkingen verpakt.	Reduce	Papier en karton
3	Eind 2018 is de hoeveelheid gebruikte stickers met 50% verminderd. Dit gebeurt door waar mogelijk geen stickers te gebruiken op tertiaire verpakkingen, maar direct op folie en kartonnen dozen te printen. Als stickers wel noodzakelijk zijn, worden er alleen nog PE-stickers op folies gebruikt en papieren stickers op karton.	Recycle	algemeen

Hoogst haalbare doelen uit het brancheverduurzamingsplan van FME (december 2016)

	Hoogst haalbaar doel	Thema	Materiaal
1	De doelstelling is om de hoeveelheid verpakkingsmateriaal met 5% gewichtsbasis te verminderen in 2018 en met 10% in 2022 ten opzichte van ijk-jaar 2015.	Reduce	Algemeen
2	In 2018 zal het gebruik van strapping met 10% zijn toegenomen ten opzichte van 2016. In 2022 met nogmaals 10% tenzij het gebruik van strapping in 2018 al 90% of meer bedraagt.	Reduce	Kunststof
3	In 2018 gebruikt 80% van de bedrijven FSC of PEFC papier/karton of een gelijkwaardig alternatief. In 2022 is dat gebruik toegenomen tot 90%.	Renew	Papier en karton
4	In 2018 gebruikt 80% van de bedrijven FSC of PEFC hout of een gelijkwaardig alternatief. In 2022 is dat gebruik toegenomen tot 90%.	Renew	Hout
5	In 2018 zal het gebruik van gerecycled karton met 10% zijn toegenomen ten opzichte van 2016. In 2022 met nogmaals 10% tenzij het gebruik van gerecycled karton in 2018 al 90% of meer bedraagt.	Recycle	Papier en karton
6	Onder voorbehoud van een positieve haalbaarheidstoets, wordt in 2017 in samenwerking met anderen een universele rekentool ontwikkeld waarmee bedrijven de economische afweging eenmalige versus meermalige verpakkingen kunnen maken. De ontwikkeling van deze tool zal in 2017 plaatsvinden en gereed zijn in 2018.		
7	FME zal in samenwerking met FME-leden en leveranciers een 'duurzaam inkoopwijzer' ontwikkelen en delen met de lid-bedrijven. Hierdoor zullen in 2018 de bedrijven beter geïnformeerd zijn over duurzaam inkopen.		
8	Er zal onderzoek gedaan worden naar de mogelijkheid om monomateriaal toe te passen voor zoveel mogelijk sealverpakkingen en naar de mogelijkheid om meer biobased folies toe te passen.	Recycle	

Hoogst haalbare doelen uit het brancheverduurzamingsplan van de Vereniging van Winkelketens in de Doe-Het-Zelf branche (december 2016)

	Hoogst haalbaar doel	Thema	Materiaal
1	Uitfaseren van dubbele primaire verpakkingen voor producten bestemd voor de verkoop in bouwmarkten op de Nederlandse markt	Reduce	algemeen
2	De branche streeft naar 30% minder overbodige verpakkingen in doe-het-zelfwinkels	Reduce	algemeen
3	Elk DHZbedrijf ontwikkelt een standaard of een richtlijn duurzaam verpakken waar eigenmerk en luxemerk artikelen aan zullen voldoen		Richtlijn/ standaard
4	Trappen, ladders en steigers bestemd voor de verkoop in DHZ-winkels worden niet meer in folie verpakt aangeleverd door de leverancier.	Reduce	Kunststof
5	Uitfaseren van skinkaarten als primaire verpakking om producten bestemd voor de verkoop in DHZ-winkels mee te verpakken.	Recycle	Kunststof
6	Kennis en bewustzijn over de milieudruk van draagtassen bij consumenten is gestegen in 2018 ten opzichte van 2015 & het aantal tassen in het winkelkanaal is verlaagd.		
7	Elimineren/voorkomen kunststof verpakkingen van siliconenkit in de bestaande kunststof verpakkingen afvalstroom.	Recycle	kunststof

Hoogst haalbare doelen uit het brancheverduurzamingsplan van Koninklijke CBM (december 2016)

	Hoogst haalbaar doel	Thema	Materiaal
1	In 2018 bestaat 75% van het verpakkingskarton uit gecertificeerde vezels of bestaat het voor 80% uit gerecyclede vezels	Renew- recycle	Papier en karton
2	In 2018 ligt het percentage leden dat gebruik maakt van dekens op 35%	Reduce	
3	Het percentage van de leden dat karton gescheiden aanlevert aan de afvalverwerker ligt in 2018 op 90%.	Recycle	Papier en karton

Hoogst haalbare doelen uit het brancheverduurzamingsplan voor de elektronicabranche (december 2016)

	Hoogst haalbaar doel	Thema	Materiaal
1	De branche streeft ernaar dat 70% van het papier/karton gebruikt voor primaire verpakkingen bestemd voor de Nederlandse markt FSC, PEFC, SFI of gelijkwaardig gecertificeerd zal zijn of het papier/karton voor gemiddeld 70% uit gerecycled papier/karton zal bestaan. De branche streeft ernaar om dit percentage in 2020 op 80% te hebben staan	Renew/recycle	Papier en karton
2	Alle vervoers- en toonverpakkingen hebben een logo dat duidelijk maakt wat de consument met een verpakking moet doen.	Recycle	algemeen
3	Krimp- en rekfolies zijn op brancheniveau voor 75% transparant en onbedrukt voor een optimale recycling	Recycle	Kunststof
4	In 2018 is voor alle verpakkingen in kaart gebracht wat het productgewicht is ten opzichte van het verpakkingsgewicht.		algemeen

Hoogst haalbare doelen uit het brancheverduurzamingsplan van SpiritsNL (maart 2017)

	Hoogst haalbaar doel	Thema	Materiaal
1	Reduceren gemiddeld gewicht glasverpakkingen met minimaal 1% per jaar (ofwel 2% reductie in 2018 t.o.v. 2016)	Reduce	Glas
2	Toepassen FSC/PEFC karton in dozen - minimaal 80% FSC- of PEFC-gecertificeerd in 2018.	Renew	Papier en karton
3	Inzetten lichtere dozen en/of compacte golfkartonsoorten.	Reduce	Papier en karton

Hoogst haalbare doelen uit het brancheverduurzamingsplan van Tuinbranche Nederland (maart 2017)

	Hoogst haalbaar doel	Thema	Materiaal
1	Toepassen van monomaterialen (LDPE) in minimaal 75% van de kunststof zakken voor potgrond en grondverbeteraar.	Recycle	Kunststof
2	Inventarisatie blisters en skinkaarten en opnemen van eisen ten aanzien van recyclebaarheid van blisters/skinkaarten in leveranciersvoorwaarden.	Recycle	Kunststof
3	Opnemen van FSC/PEFC karton in leveranciersvoorwaarden voor 75% van de leden in 2018.	Renew	Papier en karton
4	Opnemen voorwaarde van doorschijnende en onbedrukte krimp- en rekwikkelfolies in leveranciersvoorwaarden voor 75% van de leden in 2018.	Recycle	Kunststof

Hoogst haalbare doelen van branches zonder plan, voor hen vastgesteld door het KIDV

Algemeen:

Hoogst haalbaar doel 1

Doel	Continu streven om materiaalgebruik voor verpakkingen te verminderen.
Omschrijving	Bij een herontwerp van een verpakking, waarbij hetzelfde materiaal wordt gebruikt als bij het eerdere ontwerp, dient de verpakking lichter te zijn en moet worden aangetoond wat de bottleneck is die bepaalt hoeveel materiaal minimaal nodig is. Het kan zijn dat een andere verduurzamingsmaatregel milieukundig voordeel biedt en de verpakking daardoor gelijk in gewicht blijft of zwaarder wordt. Het bedrijf dient dit aan te tonen.
Toelichting	

Hoogst haalbaar doel 2

Doel	Vergroten inzet van herbruikbare verpakkingen
Omschrijving	Bedrijven die een logistiek hulpmiddel gebruiken om hun product te verpakken, waarbij van dit logistieke hulpmiddel meer dan 10 ton/jaar in gewicht op de Nederlandse markt wordt gebracht, dienen voor het betreffende logistieke hulpmiddel een retoursysteem onderzocht te hebben. Als blijkt dat een retoursysteem milieukundig voordelen biedt, wordt ervan uitgegaan dat dit wordt ingezet, tenzij een bedrijf kan aantonen op basis waarvan dit niet haalbaar wordt geacht.
Toelichting	Retoursystemen zijn niet haalbaar als aangetoond wordt dat de business case negatief uitvalt of als aangetoond wordt dat de productbescherming in het geding komt.

Hoogst haalbaar doel 3

Doel	Verpakkingen zijn recyclebaar.
Omschrijving	Alle verpakkingen, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, zijn binnen Europa recyclebaar, tenzij dit vanuit het oogpunt van productbescherming niet mogelijk is.
Toelichting	Elke verpakking dient een recycleroute te hebben en niet als restafval afgedankt te worden.

Hoogst haalbaar doel 4

Doel	Communicatie over weggooien van verpakkingen.
Omschrijving	Alle verpakkingen, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, zijn voorzien van een weggooi-instructie ter bevordering van de gescheiden inzameling.
Toelichting	Een voorbeeld hiervan is de Weggooiwijzer (weggooiwijzer.nl).

Hoogst haalbaar doel 5

Doel	Verminderen productrestanten.
Omschrijving	Alle verpakkingen, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, zijn zodanig ontworpen dat deze goed en voor, zover mogelijk, volledig te legen zijn (product is er goed uit te halen/knijpen/schrapen). De productrestanten dienen tot 2% (20 gram op 1 kilogram) beperkt te kunnen worden.
Toelichting	

Hoogst haalbaar doel 6

Doel	Verhogen recyclingpercentage.
Omschrijving	Al het verpakkingsmateriaal dat binnen een bedrijf vrijkomt, wordt gescheiden aangeboden aan een afvalverwerker.
Toelichting	Voor papieren, kartonnen en kunststofverpakkingen heeft dit doel alleen betrekking op niet-inrichtingen (naar definitie Wet milieubeheer artikel 1.1), want voor inrichtingen geldt paragraaf 14.4 van het Landelijk Afvalbeheerplan.

Papier/ Karton

Hoogst haalbaar doel 7

Doel	Vergroten inzet duurzaam beheerde grondstoffen.
Omschrijving	Alle verpakkingen van papier of karton (primaair, secundair en tertiair), zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, bestaan voor 100% uit FSC en PEFC of vergelijkbaar gecertificeerde vezels en/of gerecyclede vezels.
Toelichting	

Kunststof

Hoogst haalbaar doel 8

Doel	Kunststofverpakkingen zijn recyclebaar.
Omschrijving	Alle verpakkingen van kunststof, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, zijn recyclebaar binnen Europa, tenzij dit vanuit het oogpunt van productbescherming niet mogelijk is.
Toelichting	Elke verpakking dient een recycleroute te hebben en niet als restafval afgedankt te worden. Als bijvoorbeeld laminaten te recyclen zijn en dit ook daadwerkelijk gebeurt, dan zijn deze verpakkingen recyclebaar.

Hoogst haalbaar doel 9

Doel	Vergroten toepassing gerecycled content, non-food.
Omschrijving	Alle verpakkingen van kunststof geschikt voor non-food producten, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, bevatten zoveel mogelijk recycleaat en het gebruikte percentage moet onderbouwd kunnen worden.
Toelichting	

Hoogst haalbaar doel 10

Doel	Vergroten toepassing gerecycled content, food.
Omschrijving	Gerecyclede kunststoffen waarvoor EFSA de recyclingprocessen heeft goedgekeurd, worden zoveel mogelijk ingezet bij alle kunststofverpakkingen geschikt voor food producten. Het gebruikte percentage moet onderbouwd kunnen worden. Dit geldt zowel voor nieuw op de Nederlandse markt gebrachte producten en hun verpakking als voor een herontwerp.
Toelichting	

Hoogst haalbaar doel 11

Doel	Verbetering recyclebaarheid verpakking.
Omschrijving	Alle verpakkingen van kunststof, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, zijn PVC-vrij. Tenzij het bedrijf kan aantonen dat PVC nodig is om het product te beschermen. Als de toepassing niet op de 'tenzij niet anders mogelijk' lijst van het KIDV staat, dient de branche een verzoek hiertoe in te dienen bij het KIDV.
Toelichting	De aanwezigheid van PVC in de PET-stroom heeft een sterk nadelige invloed op de eigenschappen van het gerecycled PET, dit is al waarneembaar bij concentraties van 1 promille PVC in r-PET. Het leidt tot een versnelde ketenlengte-verkorting en vergeling. Andere gerecyclede kunststoffen (PE, PP, Film) hebben ook last van polymere verontreinigingen, bijvoorbeeld als er kleine hoeveelheden PET-deeltjes aanwezig zijn. Het mechanisme van kwaliteitsverlies is hier anders. De ketenlengte wordt niet aangetast, maar door de deeltjesverontreiniging van PET in PE, PP of Film worden zwakheden in de matrix ingebouwd. Dit is waarneembaar bij iets hogere concentraties (rond 1 procent PET in PE, PP of Film). Tenslotte kan met slimme procestechnologie het nadelig effect van PET in PE, PP of Film grotendeels worden tegengegaan, maar dit is nauwelijks mogelijk voor een PVC-verontreiniging in PET ¹ .

Hoogst haalbaar doel 12

Doel	Verbetering recyclebaarheid verpakking.
Omschrijving	Alle verpakkingen van kunststof, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, hebben alleen de minimaal benodigde bedrukking en/of etiketten.
Toelichting	De recycling wordt hiermee bevorderd. Indien het gebruik van etiketten of stickers noodzakelijk is, dienen deze afwasbaar te zijn tussen de 60° en 80° graden Celsius. Indien bedrukking wordt toegepast, dient dit met non-toxische inkt en volgens EUPIA-richtlijnen te geschieden.

Hout

Hoogst haalbaar doel 13

Doel	Vergroten inzet duurzaam beheerde grondstoffen.
Omschrijving	Alle verpakkingen van hout, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, bestaan voor 100% uit FSC en PEFC of vergelijkbaar gecertificeerd hout.
Toelichting	

Deze doelen gelden voor alle branches. Hieronder vindt u per branche, branche-specifieke hoogst haalbare doelen beschreven indien van toepassing.

Hoogst haalbare doelen duurzaam verpakken voor bedrijven binnen de Verf- en Drukbranche

De verf- en drukindustrie wordt vertegenwoordigd door brancheorganisatie VVVF.

Verpakkingen in deze branche

Jaarlijks gebruikt de branche ongeveer 18,5 kiloton aan verpakkingsmateriaal in Nederland (Afvalfonds 2014). Dit bestaat uit papier (10%), kunststof (18%) en metaal (72%).

Hoogst haalbare doelen

Voor bedrijven binnen deze branche geldt, behalve de genoemde hoogst haalbare doelen 1 t/m 13, ook het volgende branche-specifieke hoogst haalbare doel:

Hoogst haalbaar doel 14

Doel	Vergroten toepassing gerecycled content.
Omschrijving	Alle verfemmers van kunststof zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, dienen minimaal 50% post-consumer recyclelaat te bevatten.
Toelichting	

Hoogst haalbare doelen duurzaam verpakken voor bedrijven binnen de Chemiebranche

De chemiebranche wordt vertegenwoordigd door de Vereniging van de Nederlandse Chemie Industrie (VNCI).

Verpakkingen in deze branche

Jaarlijks gebruikt de branche ongeveer 3,7 kiloton aan verpakkingsmateriaal in Nederland (Afvalfonds 2014). Dit bestaat uit papier (46%), kunststof (48%) en metaal (6%).

Hoogst haalbare doelen

Voor bedrijven binnen deze branche gelden, behalve de genoemde hoogst haalbare doelen 1 t/m 13, ook de volgende branche-specifieke hoogst haalbare doelen:

Hoogst haalbaar doel 15

Doel	Vergroten toepassing gerecycled content.
Omschrijving	Alle pallets van kunststof, bedoeld voor non-food producten, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, dienen minimaal 50% post-consumer recycalaat te bevatten.
Toelichting	

Hoogst haalbaar doel 16

Doel	Vergroten toepassing gerecycled content.
Omschrijving	Alle big bags van kunststof, bedoeld voor non-food producten, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, bevatten zoveel mogelijk recycalaat. Het gebruikte percentage moet onderbouwd kunnen worden.
Toelichting	

Hoogst haalbare doelen duurzaam verpakken voor bedrijven binnen de Groothandel branche

De groothandelsbranche wordt vertegenwoordigd door het Nederlands Verbond van de Groothandel (NVG)*.

* De Vereniging van Bloemenveilingen in Nederland (VBN) heeft eind 2016 aangegeven zelfstandig een brancheverduurzamingsplan verpakken te willen opstellen. Op het moment van schrijven is dit plan in toetsing bij het KIDV.

Verpakkingen in deze branche

Jaarlijks gebruikt de branche ongeveer 39,6 kiloton aan verpakkingsmateriaal in Nederland (Afvalfonds 2014). Dit bestaat uit papier (77%), glas (7%), kunststof (12%), metaal (2%) en hout (2%).

Hoogst haalbare doelen

Voor bedrijven binnen deze branche gelden de genoemde hoogst haalbare doelen 1 t/m 13.

Hoogst haalbare doelen duurzaam verpakken voor bedrijven binnen de Horeca- en Foodservicebranche

De Horeca- en foodservicebranche wordt vertegenwoordigd door Koninklijke Horeca Nederland.

Verpakkingen in deze branche

Jaarlijks gebruikt de branche ongeveer 26,3 kiloton aan verpakkingsmateriaal in Nederland (Afvalfonds 2014). Dit bestaat uit papier (41%), glas (43%), kunststof (14%) en metaal (2%).

Hoogst haalbare doelen

Voor bedrijven binnen deze branche geldt, behalve de genoemde hoogst haalbare doelen 1 t/m 13, ook het volgende branche-specifieke hoogst haalbare doel:

Hoogst haalbaar doel 17

Doel	Stimuleren gebruik meermalige verpakkingen, inzet van recyclebare verpakkingen en gescheiden afdanking.
Omschrijving	Alle verpakkingen, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, die worden gebruikt door bedrijven en/of verstrekt aan consumenten dienen gescheiden afgedankt te kunnen worden. Tenzij er met een hervulbaar of herbruikbaar systeem wordt gewerkt.
Toelichting	Verpakkingen zijn recyclebaar of te verwerken in een vergistingsinstallatie en/of composteerinstallatie (waarbij rekening wordt gehouden met de verwachte vervuiling door het verpakte product), bevatten zeer duidelijke afdankinstructies voor de consument en kunnen gescheiden worden in de door het bedrijf bijgeleverde afvalinzamelstructuur.

Hoogst haalbare doelen duurzaam verpakken voor bedrijven binnen de Medische Hulpmiddelenbranche

De medische hulpmiddelenbranche wordt vertegenwoordigd door de brancheorganisaties Diagned, Firevaned en Nefemed.

Verpakkingen in deze branche

Jaarlijks gebruikt de branche ongeveer 3,1 kiloton aan verpakkingsmateriaal in Nederland (Afvalfonds 2014). Dit bestaat uit papier (66%), glas (8%), kunststof (25%) en metaal (1%).

Hoogst haalbare doelen

Voor bedrijven binnen deze branche gelden de genoemde hoogst haalbare doelen 1 t/m 13.

Hoogst haalbare doelen duurzaam verpakken voor bedrijven binnen de Modebranche

De modebranche wordt vertegenwoordigd door Modint.

Verpakkingen in deze branche

Jaarlijks gebruikt de branche ongeveer 32,5 kiloton aan verpakkingsmateriaal in Nederland (Afvalfonds 2014). Dit bestaat uit papier (83%), kunststof (15%), metaal (1%) en hout (1%).

Hoogst haalbare doelen

Voor bedrijven binnen deze branche gelden, behalve de genoemde hoogst haalbare doelen 1 t/m 13, ook de volgende branche-specifieke hoogst haalbare doelen:

Hoogst haalbaar doel 18

Doel	Recyclingpercentage verhogen.
Omschrijving	Alle kleerhangers worden apart ingezameld en hergebruikt of gerecycled.
Toelichting	Kleerhangers worden niet ongevraagd meegegeven aan de consument.

Hoogst haalbaar doel 19

Doel	Inzet recycalaat verhogen.
Omschrijving	Alle kleerhangers van kunststof, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, bevatten zoveel mogelijk recycalaat. Het gebruikte percentage moet onderbouwd kunnen worden.
Toelichting	

Hoogst haalbaar doel 20

Doel	Verminderen hoeveelheid verpakkingsmateriaal en -onderdelen.
Omschrijving	Alle primaire verpakkingen, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, bestaan uit zo min mogelijk verschillende materialen en onderdelen. De hoeveelheid gebruikte materialen en onderdelen moet onderbouwd kunnen worden.
Toelichting	

Hoogst haalbare doelen duurzaam verpakken voor bedrijven binnen de Automotivebranche

De Automotivebranche wordt vertegenwoordigd door de RAI vereniging en BOVAG

Verpakkingen in deze branche

Jaarlijks gebruikt de branche ongeveer 9 kiloton aan verpakkingsmateriaal in Nederland (Afvalfonds 2014). Dit bestaat uit papier (73%), kunststof (12%), metaal (9%) en hout (6%).

Hoogst haalbare doelen

Voor bedrijven binnen deze branche geldt, behalve de genoemde hoogst haalbare doelen 1 t/m 13, ook het volgende branche-specifieke hoogst haalbare doel:

Hoogst haalbaar doel 21

Doel	Vergroten toepassing gerecycled content.
Omschrijving	Alle flessen, containers of jerrycans van kunststof, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, dienen minimaal 50% post-consumer recycalaat te bevatten. Als dit niet haalbaar is dient onderbouwd te worden waarom niet.
Toelichting	

Hoogst haalbare doelen duurzaam verpakken voor bedrijven binnen de Detailhandelsbranche

De detailhandelsbranche wordt vertegenwoordigd door de Raad Nederlandse Detailhandel.

Verpakkingen in deze branche

Jaarlijks gebruikt de branche ongeveer 53,5 kiloton aan verpakkingsmateriaal in Nederland (Afvalfonds 2014). Dit bestaat uit papier (84%), glas (1%), kunststof (14%) en hout (1%).

Hoogst haalbare doelen

Voor bedrijven binnen deze branche gelden, behalve de genoemde hoogst haalbare doelen 1 t/m 13, ook de volgende branche-specifieke hoogst haalbare doelen:

Hoogst haalbaar doel 22

Doel	Verminderen hoeveelheid verpakkingsmateriaal en -onderdelen.
Omschrijving	Alle primaire verpakkingen, zowel nieuw op de Nederlandse markt als een herontwerp, bestaan uit zo min mogelijk verschillende materialen en onderdelen. De hoeveelheid gebruikte materialen en onderdelen moet onderbouwd kunnen worden.
Toelichting	

Hoogst haalbaar doel 23

Doel	Beperken loze ruimte.
Omschrijving	De verhouding tussen het omvattende volume van het product en de verpakking moet zo klein mogelijk zijn, tenzij dit uit het oogpunt van productbescherming of een andere functionaliteit niet mogelijk is. Dit geldt zowel voor nieuw op de Nederlandse markt gebrachte producten en hun verpakking als een herontwerp. Het bedrijf dient dit te onderbouwen.
Toelichting	Onder een andere functionaliteit wordt diefstal preventie en kopruimte bij het vullen bedoeld.

Hoogst haalbare doelen duurzaam verpakken voor bedrijven binnen de Bouwtoeleveringsbranche

De bouwtoeleveringsbranche wordt vertegenwoordigd door het Nederlands Verbond Toelevering Bouw (NVTB).

Verpakkingen in deze branche

Jaarlijks gebruikt de branche ongeveer 2 kiloton aan verpakkingsmateriaal in Nederland (Afvalfonds 2014). Dit bestaat volledig uit kunststof (100%).

Hoogst haalbare doelen

Voor bedrijven binnen deze branche geldt, behalve de genoemde hoogst haalbare doelen 1 t/m 13, ook het volgende branche-specifieke hoogst haalbare doel:

Hoogst haalbaar doel 24

Doel	Beperken hoeveelheid verpakkingsmateriaal.
Omschrijving	Producten die volgens het 'just in time' principe worden aangeleverd, zijn niet meer in folie verpakt, tenzij dit niet mogelijk is uit het oogpunt van productbescherming. Dit geldt zowel voor nieuw op de Nederlandse markt gebrachte producten en hun verpakking als voor een herontwerp.
Toelichting	